

КАБ ПАМЯТАЛІ

Бараноўшчына: вуліца-прывід

Чаму на ўсіх картах Мінска пазначана вуліца, якой у рэчаіснасці не існуе?

На самай справе, нягледзячы на ўсю абсурднасць сітуацыі, з ёй звязана вельмі асабістая і кранальная гісторыя. Каля месяца таму ў рэдакцыю патэлефанавала пажылая жанчына. У вялікім артыкуле, змешчаным у нашай газеце і прысвечаным вёскам, якія «паглынуў» Мінск, Бараноўшчына згадалася ўсяго ў некалькіх сказах, але гэтага аказалася дастаткова, каб прыцягнуць пільную ўвагу Ліліі Мяфодзьеўны...

А ўсё таму, што яна прачытала: вуліца з такой назвай цяпер існуе. І сапраўды, чалавеку, блізка не знаёмаму з сітуацыяй, цяжка ў гэтым усунніцца. Пошук у інтэрнэце з упэўненасцю выдае карты з дакладным месцазнаходжаннем Бараноўшчыны. Аднак калі вывучыць іх больш падрабязна, аказваецца, што на вуліцы не засталася ніводнага дома. Вось і атрымліваецца такі цуд, але не прыроды, а гарадской гаспадаркі: сама вуліца быццам бы ёсць, а пабудову на ёй няма, а раз будынкаў няма, то якая ж гэта вуліца?

Але Лілія Мяфодзьеўна не бачыць нічога смешнага ў такім стане рэчаў, бо па справядлівасці гэту назву павінна была б насіць не тое што вуліца — а цэлы мікрараён! Калі мы вернемся на паўстагоддзя назад, то ўбачым, што Бараноўшчына была даволі буйной вёскай. Тут размяшчаліся малочна-таварная ферма, кузня, складскія збудаванні, парнікі, некалькі крам і нават свая школа. Менавіта шко-

ла і звязала лёс жанчыны з гэтай вёскай. Нягледзячы на тое, што сям'я жыла ў Мядзведжына, тады яшчэ дзяўчынка Лілія скончыла пачатковую школу ў Бараноўшчыне, а яе сястра і наогул выпусцілася з гэтай навучальнай установы, і самае галоўнае — іх бацька працаваў там дырэктарам.

— Мне б вельмі не хацелася, каб гісторыя вёскі, нават калі яна сама і не захавалася, была бясследна сцёртая з памяці людзей. І гэта не толькі з-за маіх уласных перажыванняў, якія ў першую чаргу звязаны з ушанаваннем майго бацькі, якому сёлета магло б споўніцца 105 гадоў, але і таму, што там жылі і працавалі годныя людзі, лічылі гэта месца сваім домам, яно на ўсё жыццё засталася для іх значным, — разважае Лілія Мяфодзьеўна.

Калі жанчына выйшла на пенсію, яна занялася гэтым пытаннем ушчыльную. Да таго, як у 1978 годзе Бараноўшчына ўвайшла ў склад сталіцы і яе жыхароў напаткалі сур'ёзныя перамены, вёска размяшчалася ў межах цяперашніх вуліц Цімашэнкі і Лабанка, уздоўж вуліцы Прытыцкага, тады яшчэ Ракаўскай шашы. Такім чынам, цяжка растлумачыць, чаму мікрараён, а ў далейшым і станцыя метро атрымалі назву зусім невялікай, на 4—5 двароў, вёскі Кунцаўшчына, якая знаходзілася зусім у іншым месцы — там, дзе зараз Чырвоны Бор, а такое велізарнае селішча было практычна цалкам праігнаравана.

Аднапавярховыя дамкі, якія раней адносіліся да вёскі, а потым да аднайменнай вуліцы,

зносілі паступова. Асабліва доўга трымаўся адзін дом — ці не на дзесяцігоддзе даўжэй, чым усе астатнія, — па адрасе Бараноўшчына, 23. Магчыма, менавіта з-за яго блытаніна і ўзнікла. Тым не менш настойлівая жанчына вырашыла разабрацца ў сітуацыі да канца, таму патэлефанавала ў навакольныя паліклінікі і паштовыя аддзяленні, спрабуючы даведацца, ці абслугоўваюцца там жыхары гэтай вуліцы. У адказ усюды пачула — не! Аднак, напрыклад, у анлайн-даведніку паштовых індексў да гэтага часу без цяжкасцяў можна адшукаць індэкс Бараноўшчыны. Праўда, пісаць лісты ўжо няма куды...

Спрабуючы неяк выправіць сітуацыю, прадстаўнікі гарадскіх улад вырашылі прысвоіць назву Бараноўшчына хоць бы прыпынку грамадскага транспарту. Праўда, прыпынак не самы загрузаны, ды і адсутнасць прывязкі да існуючых зараз у мікрараёне назваў, хутчэй, уводзіць у ступар жыхароў сталіцы, чым нагадвае пра гістарычнае мінулае гэтага месца.

Такі вынік Лілію Мяфодзьеўну не задаволіў, таму ў верасні 2014 года яна звярнулася на прамую лінію да кіраўніка адміністрацыі Фрунзенскага раёна. Ён яе запэўніў, што пытанне ўжо прапрацоўваецца, хутка будзе прынята рашэнне. Праз некаторы час, калі жанчына ўжо нават перастала чакаць, яна атрымала афіцыйны адказ. Выйсце знайшлося: усталяваць мемарыяльны камень у памяць аб вёсцы, якая існавала на

Той самы мемарыяльны камень, які паведамляе, што вёска Бараноўшчына пачала сваю гісторыю з фальварка яшчэ ў пачатку XIX стагоддзя.

гэтым месцы. Адкрыццё помніка прымеркавалі да Дня горада ў мінулым годзе. Праўда, размясцілі яго не зусім там, дзе знаходзілася сама вёска, а, хутчэй, там, дзе было зручна — каля ўваходу ў буйны магазін. На ўрачыстасці далі слова і той, дзякуючы каму ён з'явіўся.

Лілія Мяфодзьеўна адзначае, што ёй як даччы ўдзельніка Вялікай Айчыннай вайны вельмі прыемна, што ў раёне шмат назваў прысвоены ў гонар герояў тых падзей: Якубоўскага, Адзінцова, Ляшчынскага, Бурдэйнага, Прытыцкага... Але гэта не значыць, што трэба забывацца пра іншыя складальнікі гісторыі — такія, як назва вёскі, якая доўгі час існавала на гэтым месцы. Станоўчы прыклад — той жа Зялёны Луг, які пачаў забудоввацца крыху раней: рэальная гістарычная назва захавалася, што не перашкаджае існаванню вуліц, якія носяць

імяны выдатных дзеячаў. Гэтае пытанне, калі праводзілася праектаванне вуліцы Цімашэнкі, яна паспела абмеркаваць і з прадстаўнікамі раённага ўпраўлення архітэктуры і будаўніцтва. Жанчына прапаноўвала новай частцы вуліцы прысвоіць назву якраз такі Бараноўшчына, бо вуліца Цімашэнкі і так дастаткова працяглая. Аднак такое рашэнне палічылі непрацяжнымым, бо новыя вуліцы яшчэ будуць з'яўляцца і цалкам могуць атрымаць такую назву...

Так, могуць, але ж не атрымліваюць! І пакуль Бараноўшчына існуе толькі ў памяці гісторыкаў і неабякавых да яе лёсу людзей — якраз для іх яна значыць занадта шмат, каб забыцца самім або дазволіць забыцца іншым. І, хто ведае, можа быць, гэта сапраўды толькі «першы камень»?

Дар'я КАСКО.
kasko@zviazda.by

P.S.

У адным з аддзелаў галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Мінгарвыканкама, які займаецца арганізацыяй работы камісіі па найменні і перайменаванні праспектаў, вуліц, плошчаў і іншых складаных частак г. Мінска, нам паведамлілі, што на вуліцы Бараноўшчына на цяперашні момант зарэгістравана 7 дамоў, таму няма і гаворкі аб вяртанні гэтай назвы — яна, маўляў, і так існуе. Да таго ж асабісты прапановы камісіяй не разглядаюцца, яны павінны быць прадстаўлены альбо арганізацыяй, альбо па рашэнні мясцовага рэфэрэндуму. Такім чынам, нас перанакіравалі ў Нацыянальнае кадастравае агенцтва, дзе нам таксама паведамлілі, што па стане на 28 лютага 2017 года ў Рэестры назваў вуліц і дарог у г. Мінску вул. Бараноўшчына мае месца. Аўтар гэтых радкоў нават спецыяльна яшчэ раз з'ездзіў на месца, каб на ўласныя вочы пераканацца: нічога там няма. Вось вам і «Мёртвыя душы» (дакладней, вуліца) на сучасны лад!

БЕЗ МАШЫНЫ ЯК БЕЗ РУК

АБМЯРКУЕМ

Быць жанчынай, ездзіць на «жыгулях» і адчуваць сябе шчаслівай

Аўтамабіль ужо даўно не раскоша, а толькі сродак перамяшчэння. Людзям розных прафесій машына дазваляе сэканоміць каштоўны час і зрабіць як мага больш спраў за працоўны дзень. Калі без аўтамабіля яшчэ можна справіцца ў буйных гарадах (па прычыне развітой транспартнай сеткі), то ў вёсках ён проста неабходны. Напрыклад, старшыня сельскага Савета проста фізічна не зможа абыходзіць усе населеныя пункты штодня. Напярэдадні 8 Сакавіка наш карэспандэнт пагутарыў з жанчынамі-кіроўцамі, якія стаяць на чале розных сельсаветаў. Аказалася, што замена кола, штурханне машыны і нават трапленне ў кювет — гэта для іх не надзвычайныя здарэнні, а будзённыя справы.

аўтамабіль». З больш дробнымі непрыемнасцямі Людміла спраўляецца самастойна — яна з лёгкасцю можа замяніць кола або «прыкуруць» акумулятар.

Старшыня Здзітаўскага сельскага Савета Бярозаўскага раёна Людміла ЭСАНАВА за рулём ужо каля 14 гадоў. У 2012-м атрымала ў распараджэнне аўтамабіль «Лада Гранта», на якім за 5 гадоў праехала 76 тысяч кіламетраў. Механічная каробка перадач для яе не перашкода, хоць пасля «аўтамата» на асабістым аўтамабілі складана прывыкнуць да «механікі». Абслугоўваецца службовая машына фірменным сэрвісам, а дробнымі паломкамі займаецца муж.

Толькі аднойчы за ўвесь час за рулём у Людмілы Эсанавай адбыўся непрыемны інцыдэнт. «Трапіла ў кювет. Нічога не пабіла, а выцягнуць аўтамабіль дапамаглі сельскія жыхары, — расказала Людміла. — Як гэта адбылося? Загледзелася на бабулю, якая спра-

бавала распаліць вогнішча ў неналежным месцы». Больш са старшынёй Здзітаўскага сельсавета нічога падобнага не здаралася.

А вось старшыня Немяржанскага сельскага Савета Драгічынскага раёна Анастасія САЛАВЕЙКА ўжо шмат гадоў водзіць «Волгу» ГАЗ-31105. Звычайна не толькі жанчынам, але і мужчынам неабходны час, каб прывыкнуць да габарытаў машыны, аднак Анастасія з гэтым не згодная. «Я чалавек загартаваны, таму не бачу ніякіх складанасцяў. Таксама не бачу праблем з-за механічнай каробкі перадач. Я ніколі і не ездзіла на «аўтамате», а да «механікі» прызвычалася».

А вось старшыня Багушэвіцкага сельскага Савета Бярэзінскага раёна Ларыса БАБІНОВІЧ наогул лічыць, што лепш перакласці кіраванне на дужы пол. «Сёння жанчына павінна ўмець кіраваць аўтамабілем, — падкрэслівае Ларыса. — Але калі ёсць магчымасць ускласці гэты абавязак на мужчыну, то гэта не самае дрэннае рашэнне». Сама старшыня ездзіць на дзесяцігадовых «жыгулях» і за гэты час стала сапраўдным знаўцам тэхнічнай часткі аўтамабіля.

«Аўтамабіль павінен працаваць як гадзінік, бо наша праца звязана з частым перамяшчэннем, — адзначае Ларыса. — Тэрыторыя майго сельсавета велізарная, ездзіць прыходзіцца шмат. Напрыклад, зімой правяраю, як у нас пачысцілі дарогі, а на недагледжанай машыне доўга не паездзіш».

У дзень яна адольвае да 100 кіламетраў, аўтамабіль глядзіць пільна, аднак назваць ВАЗ-2107 ідэальным для жанчын нельга, падкрэслівае Ларыса.

«Жыгулі» называе складанай машынай і старшыня Бабаўнянскага сельскага Савета Капыльскага раёна Ірына ЗАПОЛЬСКАЯ. «Спачатку, шчыра кажучы, вельмі балелі рукі, бо цяжка круціць руль. Але зараз я ўжо прывыкла».

Машыну Ірына атрымала новую, і на працягу шасці гадоў яна практычна не падводзіла гаспадыню. «Аднак у адзін момант кузаў з'ела карозія, таму прыйшлося пераварваць аўтамабіль, — успамінае яна. — Вядома, мяняла расходнікі, аднак ніякіх прэтэнзій да машыны не ўзнікала». На яе думку, «нават «жыгулі» — гэта добры варыянт, бо ў некаторых сельсаветах у старшыняў няма аўтамабіляў наогул».

Усе нашы герані аднагалосна заявілі, што кіраванне для іх — сапраўднае хобі. Хоць іх службовыя аўтамабілі складана назваць камфортнымі і прыемнымі ў кіраванні. Жанчыны могуць самастойна зразумець, што і дзе стукіць у рухавіку, і нават аб розных здарэннях яны гавораць як аб звычайных выпадках на дарозе. Яшчэ б: кожная з іх штомесяц праязджае амаль 1000 кіламетраў.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.
lukashevich@zviazda.by